

עין משפט
גד מצוה

גיד הנשה פרק שביעי חולין

מסורת הש"ס

א) לקמן דף קמ"ח (ב) וי"א
ב) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ג) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ד) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ה) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ו) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ז) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ח) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ט) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
י) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)

גיד הנשה

ת"כ"א וי"א (ב) וי"א (ב)
בשורה וי"א (ב) וי"א (ב)
מחלף וי"א (ב) וי"א (ב)
מחלף וי"א (ב) וי"א (ב)
מחלף וי"א (ב) וי"א (ב)
מחלף וי"א (ב) וי"א (ב)

הנהגות הב"ה

א) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ב) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ג) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ד) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ה) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ו) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)

הנהגות מורה"י

א) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ב) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ג) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ד) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ה) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ו) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)

מוסף רש"י

א) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ב) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ג) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ד) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ה) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ו) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)

אפילו סימא כשלא קדם וסלקו. ולא מיתקרי חתיכות חלה
משום חתיכות היתר קמיימת: דכל מין ומינו. כגון נבלה ושמוטה:
ודבר אחר. כגון כזבין וכוטב מינו דהיתר אינו מצטלו לאיסור ולא
מוסיפו אלא סלקוהו כמי שאינו בקדקרה זו ושאלו הנבלה והרוטב
יבטלה נבלה כרוטב ובקפיה. הלכך
נמה טעם כשזאונה תחלה צדו
שלא רבה הרוטב עליה ואח"כ צדו
מים וקופה וחתיכות נמוספה חתיכה
לרשונה על הנבלה ואוקרת הכל מפני
שהן מינה ולא מזו חתיכות נבטלה
ואע"פ שיש בהן יומר מששים והרוטב
לצדו אין בו כדי לנטול שניהם:
מתני' ואינו נוגע בטמאה. שאם
אכל גיד הנשה של טמאה למ"ד יש
בגידין טעם לוקח משום טמאה ולא
משום גיד ולמ"ד אין טעם בגידין
פטור מכלום דכטהורה עין הוא
והתורה חייבה עליו אכל בטמאה אינו
נוגע: מבני יעקב נאמר. דכתיב
(בראשית נב) על כן וגו' ועדיין טמאה
מוותרת להן עד מתן תורה: אמרו
לו. פסוק זה שזהו חזון עליו כסני
נאמר ועד סני לא להחריז אלא שנכתב
במקומו לאחר שאמר כסני וכמז
וקדר משה את התורה כתב המקרא
הזה על המשנה על כן וזהו כוונתו
ישראל אחרי כן שלא יאכלו גיד:
גמ' איסור חל על איסור. דקא ס"ד
משום טמאה ומשום גיד קמיימי ליה:
ה"ג יוכל הפא נבלת עוף טמא
שעמא כבית הבליעה ט"ל (כו) נבלה
וערפה לא יאכל לעמאה בה. מפני
שהיא מנומל באיילה זו ונבטלת עוף
מיתוקס בת"כ"ס ובמסכת נדה (דף מב):
הכא ה"ק יכול אף נבלת עוף טמא
נמשמע נבלה וערפה לא יאכל
לעמאה מי שאיסורו משום כל האכל
נבלה אינו אומר ק"ן שמטמא בה יא
זה שאינו אסור משום נבלה אלא משום
עוף טמא. ומדקאמר אין איסורו משום
נבלה אלא כסירה ליה לא אחיז
איסור נבלה (שומילן לאיסור טמאה:
וכי סימא קסבר אין בגידין כנ"ט.
ואין כאן איסור טמאה אלא איסור
גיד: ור"ש פטר. לגמרי משמע
ולקמיה"א מפרש טעמא: ה"ג לעולם
קסבר יש בגידין נטון טעם וקסבר
נוגע כשלי דאיסור גיד ואיסור
טמאה כו'. משעת יצירת ולד חלו
שניהם לפיכך חייב לעולם על שניהם

אפילו תימא לא קדם וסלקו הוי מין ומינו
ודבר אחר וי"א מין ומינו ודבר אחר וסלקו
את מינו כמו שאינו ושאינו מינו רבה עליו
ומבטלו: מתני' ינוהג במהורה ואינו נוהג
בטמאה רבי יהודה אומר אף בטמאה אמר
ר' יהודה והלא מבני יעקב נאמר גיד הנשה
ועדיין בהמה טמאה מותרת להן אמרו לו
בסיני נאמר אלא שנכתב במקומו: גמ' וסבר
ר' יהודה איסור חל על איסור והתניא ר'
יהודה אומר י"כ"ל תהא נבלת עוף טמא
מטמא בגדים בבית הבליעה תלמוד לומר
ינבלה וטרפה לא יאכל לטמאה בה זה
שאיסורו משום כל האכל נבלה יצא זה
שאין איסורו משום כל האכל נבלה אלא
משום כל האכל טמאה וכי תימא קסבר אין
בגידין בנותן טעם ובטמאה נמי איסור גיד
איכא איסור טמאה ליכא וסבר ר' יהודה
אין בגידין בנותן טעם והתניא ה"האוכל גיד
הנשה של בהמה טמאה ר' יהודה מיימי
שתים ור"ש יפטר לעולם קסבר יש בגידין
בנותן טעם וקסבר נוהג בשליל דאיסור גיד
ואיסור טמאה בהדי הדדי קאתי ומי מצית
אמרת נוהג בשליל והתנן ינוהג בשליל ר'
יהודה אומר אינו נוהג בשליל והלבו מותר
הני מילי גבי מהורה דרחמנא אמר י"כ"ל
בבהמה האכלו אבל בטמאה נוהג ומי
מצית אמרת דתרייהו בהדי הדדי קאתו
והתנן על אלו טומאות הנויר מגלח על
המת ועל בית מן המת וקשיא לן על בית
מן המת מגלח על המת כולו לא כ"ש
וא"ר יוחנן לא נצרכא אלא לנפל שלא
נתקשרו אבריו בגידין אלא איסור טמאה
קדים אע"ג דאיסור טמאה קדים אתי איסור
גיד חייב עליה י"שכן איסורו נוהג בבני נח
דיקא נמי דקתני א"ר יהודה והלא מבני
יעקב נאמר גיד הנשה ועדיין בהמה טמאה
מותרת להם גופא ה"האוכל גיד הנשה של
בהמה טמאה רבי יהודה מיימי שתים
ורבי

דאיכא למאן דאמר אפילו נפל שם
ההיתר כאלו אינו ושאר מים רבים עליו ומצטלן אותו ולא אמר
שיין עלמנו של היתר נעשה איסור ליחשב כאלו הוא יין נסך ויטעך
מן המים כדי לנטול כל היין ומיכו י"ל דהתם מיירי כגון שלא היה
שם יין נסך כדי ליתן טעם בשל היתר
בשברו ולא נאסר אלא ע"י כל שהוא
וכיון דלא היו אלא משבו לא אמרינן
חתיכה עלמה נעשה נבלה כדפרישית
לעיל אע"ג דלא דמי לעיל לא אמרינן
אלא לענין שלא מאסור החתיכות אבל
היא עלמה נאסרה במשהו וכיון
שנאסרה אסורה לעולם למ"ד (לקמן)
דף קמ"א) אפשר לטוחטו אסור ומ"מ
יש לומר דההוא דשירי צע"י (ואפילו
נפלו המים לכסוף י"אסור אפשר
לסוחטו ומהו והיה ממיר כמו כן
חתיכה עלמה ומדקאמר התם נפל
חמרא דהמירא כגו מיה דאיסורא
בני"ט וכי ליכא בני"ט שרי אין ליה
לפירוש דאיכא למימר דליידי כגון
שנפל כל ההיתר בנת אחת שנבטל
לאלתר האיסור אבל אם לא נפל בנת
אחת ראשון ראשון נעשה איסור (א)
ועשה יין נסך לאסור הנא אחרי
דפריש' בפרק כסיו הדס (לגל פו.)
ולפי פירוש רבינו אפרים ודאי נומא
מה שזיה הכתוב להגעיל כלי מדין
דהשתא יורה גדולה שאי אפשר
להגעיל בתוך כלי אחר היכי משתריא
הא אין בנימ"ס לנטול האיסור ואי
שיחור ומגעילה בשניה והלא המים
הראשונים נעשו נבלה וחזרין ואסורין
ואי לא משערין אלא באיסור עלמנו
נמי דקתני והלא בנימ"ס
יעקב נאמר גיד הנשה
כו לומר דמשום חזרתי
דאיסורו נוהג בבני נח
חייב איסור טמאה:

א) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ב) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ג) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ד) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ה) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ו) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ז) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ח) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
ט) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)
י) וי"א (ב) וי"א (ב) וי"א (ב)

תורה אור השלם

1. נבלה וטרפה לא
יאכל לטמאה בה אני
ה"ה ויקרא כח
2. וכל בהמה טמאה
פרסה ושעטת שבע שתי
פרסות מעלת גרה
בבהמה אף תאכלה:
דברים י"ד

רבינו גרשום

אפי' לא קדם וסלקו
כלומר אפי' לא קדם
וסלקו אם אינו נוהג טעם
בחתיכות וכוונתו היה מין
וחלו דבר אחר הרוטב
זהו דבר אחר ושאינו
מינו רבה עליו לומר אם
אינו נוהג טעם ברוטב:
וסבר ר' יהודה איסור
חל על איסור לומר
איסור טמאה (גיד) חל
על איסור (גיד) (שומילן)
כדכתיב ומתחילה נאסרה
גיד הנשה ולכסוף נאסרה
להם כסני בהמה טמאה
ואי אסור בהמה טמאה
חל על איסור גיד. ויקא
נמי דקתני והלא בנימ"ס
יעקב נאמר גיד הנשה
כו לומר דמשום חזרתי
דאיסורו נוהג בבני נח
חייב איסור טמאה:

אין נוהג בשליל. ועל כרחק איסור טמאה חל על השליל שהרי כל
יצירתו טמאה ואיסור גיד אינו חל עד שנוכל והיכי חייב לאיסור
טמאה: כל כהנשה. ואפילו חלבו וגיורו דמהאי קרא נפקא לן היתר
שילי בשמיטת האם בפרק בהמה המקשה (לגל סט.) הנויר מגלח.
אם האהיל עליהם טמא נזרו דכתיב (ומבדכ ו) והימים הראשונים
יפלו ומגלח וחזר ומונה דכתיב (וס) וגלח ראשו ביום טהרתו:
שלא נתקשרו. דליכא עדיין כוונת גשר כבוליה וכיון דאזימיה
שם טמאם כהאל. אלמא חללו נזרין אברים קודם לגידין
וש"מ שם טמאה קדים חללו עליהו: ומשני אע"ג דאיסור
טמאה קדים אתי איסור גיד ויחייב עליה שכן איסור תמור הוא ויש
בו כח לחול על האברים ומהו חומרו שניהם בבני נח לר' יהודה
דכתב והלא מבני יעקב כו': דיקא נמי. דטעמא דרבי יהודה משום
האי טעמא הוא מדליף מבני יעקב דקודם מתן תורה בני נח הוו:
ה"ג

כל הבשר (לקמן דף קמ"א) גבי כוונת גשר שנפל לתוך יורה של
חלב אמר רב גשר אסור חלב מותר ואי אמרת אפשר לטוחטו אסור
אמאי חלב מותר חלב נבלה הוא פירוש חלב שנבטל בבשר נעשה
נבלה וכשנפלט אח"כ אוקר כל החלב מפני שהוא מינו:
סלק את מינו במי שאינו ואת שאינו מינו רבה עליו ומבטלו.
הקשה רבינו אפרים דאמר בפרק הלוקח בהמה (בסורות כב.)
הלוקח זכר של ע"ה משיקו צמים וטבור אי רובא מים טהר להו
בהשקה ואי רובא זכר (וי לאו בר קיבולי טמאה הוא והנך מיעוטא
דמים בטלי צרובא אקאמר לא שנו אלא לנטול בו פתיו אבל לקדקה
מלא מין את מינו ויעבור והשתא היך ניעור אמאי לא קאמר סלק
את מינו כמי שאינו ושאינו מינו דהיינו הזכר רבה על מים טמאים
ומצטלן לעולם הזכר שהוא רוב מצטלן אותם מים הטמאים וי"ל
דלא דמי דהכא אין מינו נאסר אלא מכא האיסור שנעשה בו ואי
אפשר להבדילו וכלל מקום שיעור היתר הוא ולפיכך שייך לומר
שם סלק אבל התם דמינו עלמנו מנגע מים טמאים אין שייך לומר
להקשות ממתנין דמאי קאמר ר' יהודה והלא מבני יעקב נאמר גיד
טמאה כמו שפירש בסמוך במסקנא ואמר דיקא נמי דקתני כו' וכן היה יכול להקשות למאי דכתיב מעיקרא למימר דטעמא דר' יהודה משום
דאיסור חל על איסור בכל מקום וגרסה להרב רבינו שמואל דיש ליישב ד"ס דר' יהודה דטעמא דת"ק כר' שמעון דבסמוך משום מי בגידו אסור
ובשור מותר י"א כו' ולהכי פריך ר' יהודה והלא אף לבני יעקב נאמר גיד הנשה טמאה מותרת: אבל בטמאה נוהג. היה
יכול להקשות דאמרינן בפרק בהמה המקשה (לגל דף ע"ה) הפילו נפל חלבו כחלב מיה מדעדיס קא גרמי לה אלא עדיפא מיניה פריך
דאיכא למ"ד התם דאסור דאזימיה גרים ובהמה טמאה כאזימיה דמאי כיון דלא שייך בה כל כהנשה האכלו ועוד יש לומר דילמא שאני
חלב דרחמנא אמר חל חלב שור או כשב או עז ואין זה קרוי שור וכשב ועז אכל גיד אסר הכתוב כל מקום שישנו על הכף:
ורבי